

Prostitutionen og de veneriske Sygdomme.

Bemærkninger til «Foreningen imod Lovbeskyttelse for Usædelighed».

Det er en udæskende Bog, Hr. Stiftslæge Giersing har leveret under Titlen: «Statistik over veneriske Sygdomme i Danmark i Tiaaret 1871—80» *) og det er en noget — uforsigtig Bog. Uforsigtigt er allerede det Motto, der pryder Titelbladet: «en ubevist Paastand bliver ikke sand, hvor ofte og af hvem den end gjentages». Ganske vist er dette Ord ikke Andet end en Truisme; alligevel er det uforsigtigt at anbringe det paa denne Bogs Titelblad.

Bogen aabnes med disse stærkt klingende Ord: «Den Fare som mere og mere truer alle civiliserede Samfund gennem den tiltagende Usædelighed, vækker i de senere Aar hos alle alvorlige Mennesker større og større Bekymring for, hvad Fremtiden skal bringe. Længe har man lukket Øjet for den fordærlige Indflydelse paa Folkenes moralske Udvikling, som et usædeligt Liv nødvendigt maa udfolde, og alene fæstet Blikket paa de ødelæggende Virkninger paa Sundheden, som de ved Utugt fremkaldte og udbredte Sygdomme overalt synligt have haft og i stadigt stigende Grad have, og Myndighederne have derfor hidtil alene rettet sine Bestræbelser paa at finde Midler til at modarbejde og muligt

*) Statistik over veneriske Sygdomme i Danmark i Tiaaret 1871—80. Med 13 Tabeller. Udarbejdet efter officielle Aktstykker. Af O. M. Giersing, fhv. Stiftslæge. Kbhvn., Jacob Lunds Forlag 1884 (44 S. + Tabelbilag).

Prostitutionen og de veneriske Sygdomme.

Bemærkninger til «Foreningen imod Lovbeskyttelse for Usædelighed».

Det er en udæskende Bog, Hr. Stiftslæge Giersing har leveret under Titlen: «Statistik over veneriske Sygdomme i Danmark i Tiaaret 1871—80» *) og det er en noget — uforsigtig Bog. Uforsigtigt er allerede det Motto, der pryder Titelbladet: «en ubevist Paastand bliver ikke sand, hvor ofte og af hvem den end gjentages». Ganske vist er dette Ord ikke Andet end en Truisme; alligevel er det uforsigtigt at anbringe det paa denne Bogs Titelblad.

Bogen aabnes med disse stærkt klingende Ord: «Den Fare som mere og mere truer alle civiliserede Samfund gennem den tiltagende Usædelighed, vækker i de senere Aar hos alle alvorlige Mennesker større og større Bekymring for, hvad Fremtiden skal bringe. Længe har man lukket Øjet for den fordærlige Indflydelse paa Folkenes moralske Udvikling, som et usædeligt Liv nødvendigt maa udfolde, og alene fæstet Blikket paa de ødelæggende Virkninger paa Sundheden, som de ved Utugt fremkaldte og udbredte Sygdomme overalt synligt have haft og i stadigt stigende Grad have, og Myndighederne have derfor hidtil alene rettet sine Bestræbelser paa at finde Midler til at modarbejde og muligt

*) Statistik over veneriske Sygdomme i Danmark i Tiaaret 1871—80. Med 13 Tabeller. Udarbejdet efter officielle Aktstykker. Af O. M. Giersing, fhv. Stiftslæge. Kbhvn., Jacob Lunds Forlag 1884 (44 S. + Tabelbilag).

forhindre disse Sygdommes Opkomst og videre Udbredelse, hvilket hos os har fundet sit Udtryk i Lov af 10. April 1874, der har givet Bestemmelser i dette Øjemed. Vil man imidlertid forhindre en Virkning, maa man nødvendigt søge at modarbejde dens Aarsag og at aflede dens Kilde; men det er dette, man ikke har gjort, og det er derfor naturligt, at man ikke alene Intet har opnaaet, hverken her eller andetsteds, men derimod kun har fremmet, hvad man tænkte at forhindre.» Alle disse ovenpaa hverandre bunkede Komparativer, de sorte Farver hvormed der her males, den kategoriske Tone der gaar gjennem hele Stykket, — skulle tjene til at stimulere Læseren og vække hans Opmærksomhed. Men — jeg beklager at maatte sige det — ikke mange Læsere ville formaa at holde Opmærksomheden vaagen helt igjennem; de fleste ville falde fra — ikke paa Halvvejen, men langt tidligere; og de faa, der have Udholdenhed nok til at arbejde sig helt igjennem, ville, naar de staa ved Slutningen, vel udbryde: og Hr. G. tror, at han ved sin «Statistik» har bevist den Paastand, hvormed han aabner sit Skrift, den nemlig: at man i Danmark ved Loven af 10. April 1874 og ved Reguleringsforholdsreglerne har «fremmet» — hverken mer eller mindre! — «har fremmet» «disse Sygdommes Opkomst og videre Udbredelse»!

Dermed vil jeg nu paa ingen Maade sige, at Bogen ikke vil skaffe sin Forfatter Bifald. Hos nogle af dem, der i Forvejen nære samme Anskuelser i Prostitutions-Spørgsmaalet som Dr. G., vil han maaske høste Bifald. Læse Bogen fra Ende til anden ville de dog ikke, — men det behøve de jo heller ikke: thi naar man allerede er overbevist, er det Luxus at lade sig overbevise endnu en Gang. Blandt dem, som ikke alt ere vundne, vil Bogen ikke gjøre en eneste Proselyt, — allerede af den Grund, at de, hvis de ere fornuftige Folk, ikke indlade sig paa at læse en «Statistik», der med en saadan Tydelighed som Hr. Giersings bærer Tendensens Stempel paa sin Pande.

Efter de ovenciterede Indledningsord — der ikke saa meget synes at røbe den lidenskabsløse Forsker men snarere

Agitatoren, den hæderlige men lidenskabelige Forfægter af et Standpunkt, som faktisk ikke er vundet ved Statistikens Hjælp, men som var indtaget, inden Statistikens Assistance paakaldtes, — fortsættes der saaledes: «Da Spørgsmaalet saaledes hidtil alene drejede sig om, hvorledes disse Sygdomme bedst lod sig modvirke, henvendte Regeringen sig naturligt til Lægestanden om Raad, og dennes Svar lod da omtrent saaledes: «Lad Politiet saa tidligt som muligt bringe de syge, løsagtige Kvinder til vor Behandling paa Hospitalet, saa maa Sygdommen lidt efter lidt formindskes og tilsidst saa godt som ophøre.» Har «Lægestanden» virkelig været saa sangvinsk og letsindig at love, at Sygdommen «saa godt som vilde ophøre», naar «Politiet saa tidligt som muligt vilde bringe de syge, løsagtige Kvinder til Lægernes Behandling paa Hospitalet»? Det lyder saa utroligt, at Anm., saalænge han ikke kjender Beviserne for Paastanden, fristes til at formode, at der her foreligger en ganske lille «ubevist Paastand» fra Dr. G.s Side, eller i alt Fald en af den Slags smaa Overdrivelser, der i Stridens Hede saa let kunne løbe med. Det rimeligste er dog at antage, at Lægerne blot have anbefalet Visitations- og Reguleringssystemet som et relativt Sikringsmiddel, som et Sikringsmiddel af en vis begrænset Nytte. Men Stiftslæge Giersing vil ikke engang indrømme Systemet Værdi som relativt Sikringsmiddel. Tværtimod! Efter hans Formening have Sygdommene udviklet sig ikke blot trods, men endog takket være Systemet. Er dette en Gaade, saa mener Dr. G. at være i Stand til at opklare den: «det Gaadefulde deri», siger han, «er tildels blevet opklaret derved, at man i den sidste halve Snes Aar blandt Andet er kommet til Overbevisning om, at Lægekunsten i mangfoldige Tilfælde ikke er i Stand til i Tide at opdage navnlig den farligste af disse Sygdommes Tilstedeværelse hos disse Kvinder, saa at de efter foretagen Visitation meget ofte have faaet Frihed til at fortsætte deres Erhverv og derved til at smitte tilhøjre og tilvenstre.» Opklaringen forekommer Anm. ikke at være ganske fyldesgjørende. Den Omstændighed, at Lægerne i «mangfoldige»

Tilfælde ikke kunne opdage Sygdommen, udelukker jo ikke, at de i andre «mangfoldige» Tilfælde opdage den, hvad som bekendt faktisk er Tilfældet. Og i saa Fald har Visitationssystemet jo sin, omend begrænsede Nytte, hjælper til at forhindre et tilsvarende Antal Kvinder i «at smitte tilhøjre og tilvenstre.» Men Dr. G. maa, naar han kan tro, at han virkelig har «opklaret det Gaadefulde», mene: at hvor der ikke bestaar noget Visitationssystem, vil der ikke findes løsagtige Kvinder — eller at, hvis der ogsaa uden Visitationssystem kan existere løsagtige Kvinder, saa blive disse dog ikke syge, — eller at, hvis der, ogsaa hvor Visitation ikke kjendes, kan findes løsagtige Kvinder, og hvis disse kunne blive syge, saa vilde de dog i det Mindste hverken smitte «tilhøjre» eller «tilvenstre.» En af disse tre Formeninger maa være Hr. Doktorens.

At føre et positivt Bevis for Rigtigheden af disse tre Absurditeter er vel ikke let. I alt Fald har Dr. G. ikke prøvet paa det. Han har derimod i den foreliggende Bog søgt statistisk at vise, at Reguleringssystemet, saaledes som det findes i Danmark, har slaaet Klik. Hvis dette er lykkedes ham, saa følger deraf, at Lovgiverne og Avtoriteterne gjøre vel i at indføre noget Andet end det nu Bestaaende eller i alt Fald om muligt at fjerne Manglerne derved; men dermed er det rigtignok paa ingen Maade sagt, at dette «Andet» skulde være en Realisation af de giersingske Ideer.

Imidlertid er dette aabenbart Hr. G.s Tro og Haab. Thi hvorledes er denne Bog kommen i Stand, og hvad er dens Mening? I en Aarrække har Dr. G. paa den ene Side bekæmpet Reguleringssystemet, paa den anden Side været en ivrig Forsvarer af de Ideer, der raade i den saakaldte «Foreningen imod Lovbeskyttelse for Usædelighed», i hvilken Forening han repræsenterer den medicinske Sagskundskab. Saa en skjøn Dag falder det ham ind, at det vilde tage sig net ud, om Ideernes Rigtighed ogsaa kunde bevises «statistisk». Saa begiver han sig da op i Sundhedskollegiets Arkiv, faar der fat paa Lægernes officielle Ind-

beretninger i Tidsrummet 1871—80, og uddrager deraf sin Statistik over «Utugtssygdommene». Og Resultatet? Ja Resultatet bliver tilsyneladende naturligvis ganske (eller: næsten ganske) saaledes som Hr. G. havde tænkt sig det, inden han satte sin Fod i Kollegiets Arkiv: Statistiken fik den Opgave at forsvare et Standpunkt, der var indtaget, inden den statistiske Undersøgelse paabegyndtes, — og Statistiken lyster, saa at Hr. G. ved Slutningen af sin Bog, idet han nedlægger Pennen, veltilfreds kan anbringe de tre Bogstaver: q. e. d.

To Smaahindringer har Dr. G. rigtignok mødt paa sin Vej. Den ene var den, at Statistiken dog ikke paa alle Punkter svarede til Forventningerne; men den Vanskelighed kommer man jo nemt fra — ved blot at erklære: «har ikke stor Betydning» ell. Lign. Den anden Vanskelighed bestod deri, at der af andre Forfattere er produceret endel Prostitutions- og Venerisk-Sygdomme-Statistik, der aflægger Vidnesbyrd i modsat Retning af Dr. G.s. Den Vanskelighed expederes nu ud af Verden paa en noget ejendommelig Maade (men ganske vist ogsaa en nem Maade): de paagjældende Forfattere — der ere Læger — beskyldes — hverken mer eller mindre! — for «saare ofte» at have «affattet og opstillet» deres Statistik «med stor Partiskhed». Hvad mener Dr. G. egentlig hermed? Vil han ligefrem sige, at hans Kolleger med Bevidsthed have forfalsket Statistiken? En saa grov Beskyldning bør man ikke udslynge, uden samtidig at komme med Beviser, — vi minde Dr. G. om hans Motto. Eller vil han blot sige, at de paagjældende Forfattere, da de skred til deres statistiske Arbejder, gik ud fra visse bestemte Formeninger og Anskuelser, som det kun kunde være dem behageligt at se statistisk styrkede, og at de meget let kunde lade sig, skjönt handlende bona fide, paavirke deraf paa en for Statistikkens Renhed uheldig Maade? Mener han blot dette, saa spørger jeg, om han da tror, at han har skrevet mere «forudsætningsløst»? Jeg har allerede ovenfor sagt, hvad jeg mener om den Maade, hvorpaa hans

Bog er bleven til, og jeg føler mig forvisset om, at man er berettiget til med Protest at tilbagevise Dr. G.s Forsøg paa at faa Folk til at tro, at han i Prostitutionsspørgsmaalet er i Stand til at skrive med fuld Upartiskhed eller blot med mindre «Partiskhed» end de Forfattere, som han betragter som sine Modstandere i den omspurgte Sag.

Enhver, der kjender Dr. G.s Virksomhed i Prostitutions-sagen, vil naar han i Bladene har set hans Bog averteret, strax have været paa det Rene med, hvilken Mission denne Bog skulde opfylde. Han vil altsaa strax være paa det Rene med, at Dr. G. udtrykker sig ukorrekt, naar han S. 43 skriver: «Aarsagen til Foretagelsen af denne statistiske Undersøgelse var at faa Rede paa, hvorvidt Usædelighedens «Ordning» i disse 10 Aar havde virket til at forhindre de veneriske Sygdommes Udbredning.» Nej, «Aarsagen» var — at Dr. G. ønskede at slaa et forud givet «Resultat» fast ved Hjælp af nogle Tal. Men disse Tal, siger han, ere rigtige, i alt Fald ere de «uden væsentlige Fejl.» Selv om saa var (— for tilfulde at kunne bedømme dem behøves der en medicinsk Fagkundskab, som Anm. mangler, og et Kjendskab til det benyttede Materiales Beskaffenhed, som Anm. ikke har —) saa følger dog ikke deraf, at de af Dr. G. forsøgte Grupperinger, «Opstillinger» og Sammenstillinger (f. Ex. mellem en By som Kjøbenhavn og Byer som Skagen!) ere tilstedelige, — hvad de ikke ere. Dr. G.s Tal kunne være rigtige, — og Dr. G.s Opstillinger, Sammenstillinger og Slutninger gale. Det Sidste er Tilfældet, — om det Første skal Anm. af ovenanførte Grunde ikke udsige Noget. Da det for Dr. G. nu kommer an paa de af ham uddragne Konklusioner med Hensyn til Politi- og Lovgivningsforholdsregler, og da disse Konklusioner ere utilstedelige, saa viser hele Hr. G.s møjsommelige Arbejde sig at være spildt Ulejlighed.

En Ting skal Anm. indrømme Dr. G. Dr. G. har Ret i, at «Forsvarerne for den ved Lov ordnede Usædelighed» ikke bør «beraabe sig paa Statistikens Vidnesbyrd». Men Modpartiet bør heller ikke gjøre det! Der foreligger nem-

lig — saavidt Anm. bekjendt — indtil Dato slet ingen Prostitutions- og Venerisk-Sygdomme-Statistik, der med afgjørende Vægt kunde sige os, hvorledes Usædeligheds-Lovgivningen bør ordnes.

* * *

Den hygiejniske Side er kun én af Utugtspørgsmaalets forskellige Sider; men det er dog vel en Side, der har sin Betydning. En fyldig og paalidelig «Utugtssygdomme»-Statistik skulde hjælpe os til at forstaa denne Side af Sagen. Nu kommer man imidlertid og siger, at denne Forstaaen slet ikke er nødvendig: med nogle almindelige Talemaader kan man klare hele Sagen, — og aabenbart er det langt lettere at servere saadanne Talemaader end at samle Statistik.

Det maa have været et haardt Slag for Dr. Giersing, der i Sundhedskollegiets Arkiv ærligt sled i sin Statistiks Tjeneste, at høre hele sit Arbejde, der tilvisse var et møjsommeligt Arbejde, blive betegnet som — komplet overflødig. Og hvem var det, der betegnede hele denne Statistik som «ganske ligegyldig»? En af de store Profeter i Dr. Giersings Forening! hverken mer eller mindre. Man efterse «Maanedsladet» 1884 Nr. 61.

* * *

Om dette «Maanedsladet» nogle Ord! Et «Maanedsladet» udgives af «Foreningen imod Lovbeskyttelse for Usædelighed, — det britiske og almindelige (?) Selskabs danske Afdeling» (— et mærkeligt Navn men dog noget beskednere end det pompøse og absurde: «fédération britannique, continentale et générale»!) Sex Aargange ere udkomne; et Par af dem har Anm. for sig. Foreningen har i nogle Aar haft den Godhed at sende «Nationaløkonomisk Tidsskrift» et Exemplar, og Undertegnede skrider nu endelig til at anmelde «Maanedsladet». Det være da sagt i al

Almindelighed, at Bladet har haft en Mængde, tildels ret interessante, Notitser om den Bevægelse (i Indland og Udland), som det er Organ for, og det synes Anm., at det holder sine Læsere ganske godt à jour. Men unægtelig ser Foreningen og Bladets Redaktion Alt fra sit Standpunkt, fra sit særlige Partistandpunkt, — og hvad der kunde anføres fra et andet Standpunkt, tør man ikke vente at finde i det. Derved bliver Bladet mindre brugbart for dem, der ville danne sig en selvstændig Overbevisning i den Sag, der er dets Gjenstand. Naturligvis have dets enkelte Artikler (— et Par af dem nævnes længere fremme —) meget ulige Værd: enkelte af dem burde absolut ikke have været optagne (f. Ex. den, som der ovenfor citeredes et Ord af og som vi nedenfor komme tilbage til — men de personlige Hensyn var vel her for stærke); andre, derimod, have været af nogen Vægt og i ethvert Fald holdte i en sømmelig Tone.

Foreningen ser sig gjerne omtalt, og sværmer for Offenhed — skjønt de Synder, som den tænker paa, jo kaldes hemmelige. Foreningen elsker at blive omtalt, og de Møder, den har arrangeret, viser, at den ikke forsmaar Midler, der vel tør betegnes som Reklame. Indtil d. 30 Maj d. A. er det da lykkedes den at samle 596 Medlemmer. Men igjennem sine offentlige Møder har den talt til langt videre Kredse, end dette Tal angiver. Og i Virkeligheden er det dens Mening at ville tale til: «enhver hæderlig Mand og Kvinde.»

*

*

*

Det er rigtigt — som det udvikles i «Maanedssbladet» 1884, Nr. 58 — at Prostitutionsspørgsmaalet ikke udelukkende eller blot overvejende er noget Sundhedsspørgsmaal. Det er rigtigt, at det er et almindeligt Samfunds-Spørgsmaal og særligt et moralsk. Deraf følger, at Lægerne ikke ere kaldede til at fælde nogen «Højesteretskjendelse» i det, og at der ikke her kan indrømmes den medicinske Fagkundskab

nogen fundamental, men blot en supplerende Plads. Statsmyndighederne maa ved Afgjørelsen af dette store sociale Spørgsmaal tage i Betragtning, hvad Lægerne sige om det; men der er mange andre Hensyn, som der tillige maa regnes med. Dette er rigtigt, — men deraf følger ikke, at «ethvert Medlem af Samfundet, der er delagtig i dettes moralske Bevidsthed og erkjender, at det har Opgaver, der gaa ud over Legemets Pleje og de fysiske Kravs Tilfredsstillelse», kan hæves op i de «Sagkyndiges» Klasse, naar Spørgsmaalets Om ligger for. Vi ere Alle interesserede i Spørgsmaalet som overhovedet i alle Lovgivningsspørgsmaal; men vi ere virkelig ikke Alle «Sagkyndige». Man vil maaske indvende, at Forfatteren til den citerede Artikel ogsaa kun indrømmer os Alle «Sagkundskab», forsaavidt der spørges om «Sagens Om», derimod ikke, naar der spørges om «Sagens Hvorledes». Men derved gjør han sig skyldig i Konfusion: Sagens Om og dens Hvorledes kunne, praktisk taget, ikke skilles ad. Foreningen siger: «enhver hæderlig Mand og Kvinde er den Sagkyndige», — og dette er ikke nogen tom Talemaade i dens Mund: den handler i Overensstemmelse med denne Sætning, naar den aabner sine Møder for Alle og Enhver, uden Hensyn til Kjøen og Alder. Anm. prosteterer imod en saadan Udvidelse af Begrebet «Sagkyndige», og uagtet han indser, at han vil blive betegnet som gammeldags, undser han sig ikke ved aabent at udtale som sin Mening: at det er upassende og anstødeligt at se unge Piger sidde som «Sagkyndige» ved Foreningens Forhandlinger. At alle gifte Koner skulde være kompetente Dommere i de Sager, Foreningen behandler, benægter han: de savne i ethvert Fald det fornødne, indgaaende Kjendskab til det hele Utugtsvæsen, — et Kjendskab, som heller ikke tør ønskes dem bibragt; — men at endog Pigebørnene tages op med til Foreningens Møder — hvad faktisk sker — finder han væmmeligt. Saa borneret er han.

*

*

*

Hvilke Retter serverer Foreningen i sine offentlige Møder? Her en lille Mundsmag!

Et Foredrag (refereret i «Maanedsl.», 1884, Nr. 61) ender med dette Forslag: Prostitutionsvæsenet, der hidtil har henligget under Justitsministeriet, skal herefter henlægges under Kultusministeriet. Man studser lidt over dette Forslag; — men snart viser det sig, at den velærværdige Forslagsstiller ikke mener det saa alvorligt; han har kun villet være aandrig eller pikant, villet interessere sine Tilhørerinder. Saa hedder det videre (ordret): «Statens Mening med Oprettelsen af dette Ministerium (Kultusministeriet) er jo denne: der er i Folket en Trang til Religion; denne Trang skal Kultusministeriet sørge for kan blive tilfredsstillet paa den bedste Maade; derfor henviser det til sine Kirker og Præster og erklærer: i disse Kirker garantere vi Eder den bedste religiøse Kultus, og vi garantere, at vore Præster have den bedste Kundskab og Uddannelse til at forestaa denne Kultus; der kunne I faa Eders Trang til Religion tilfredsstillet; — men en Del af Folket har ogsaa Trang til Utugt; den vil Staten ogsaa imødekomme, og den har derfor paalagt sit Kultusministerium at oprette saamange Venustempler og ansætte saa mange Præstinder, som er fornødent, for at Utugtstrangen kan blive tilfredsstillet, og siger: vi garantere, at disse Utugtens Præstinder levere den bedste, reneste, uforfalskede Utugt; der kunne I faa Eders Trang tilfredsstillet.» — Ikke sandt, — meget underholdende for Damer at høre om disse «Venustempler» og deres «Præstinder», om denne Utugtstrang og dens mest hensigtsmæssige «Tilfredsstillelse»! Men det hele Forslag var, som man nu forstaar, Spøg, rent ud sagt en meget smagløs Spøg. Hs. Velærværdighed har fundet det passende at gjøre Løjer med en alvorlig Sag.

Statens Prostitutionsreglementer udlagde Foredragsholderen paa følgende pikante Maade: «Staten siger: Vi ville ikke have uordenlig Utugt; vi ville have ordenlig Utugt, vi ville have god Ordning for Utugten. Vi ville ikke have uordenligt Hor; vi ville have ordenligt Hor,

garanteret Hor med offentlige Udsalgssteder; vi ville have den rene, skjære Utugt, den uforfalskede Utugt, der beskyttes af Patenter, som give den Lov til at falbydes baade fra faste Udsalgssteder og ved denne Forretnings Handelsrejsende, der drage om i Gader med Attester fra Statens Læger for at kunne levere gode, paalidelige, garanterede Varer ...» Er dette en sømmelig Karakterisering af Statens og Politiets maaske forfejlede, men dog i ethvert Fald ærligt mente Reguleringsforskrifter? Jeg formoder, at ogsaa blandt Reguleringsystemets bestemteste Modstandere ville de Fleste finde det usømmeligt, at en gejstlig Embedsmand karikerer Statens Love og Øvrighedens Forholdsregler paa denne Maade. Følgen af Reguleringsystemet er bleven, siger Foredragsholderen: at «det at bedrive Utugt betragtes lige med at sætte sig tilbords og spise og drikke.» Saa fortæller Hs. Velærværdighed, hvorledes det gik ham i Paris: «man ligefrem faar et modbydeligt Indtryk første Gang, [maaske anden, tredje Gang et hyggeligt?] man kommer til Paris. Kommer man ind paa de fineste Restaurationer, sætter Skjøgen sig ganske ugenert ved Siden af En, hun er klædt paa saaledes, at hun kan færdes allevegne, [vilde den ærede Taler hellere have mere extravagante Toiletter?] og hendes Tilværelse anerkjendes som berettiget overalt.» Saa slemt er det vel endnu ikke i Danmark: men «vi komme godt med.» Og Foredragsholderen fortæller, som Bevis herfor, hvilket Indtryk han har medbragt fra sine Theaterbesøg: «Utugten har allerede faaet Indpas i vore Theatre, hvor man klapper mest ad de Repliker, der ere saa utugtige, som det paa nogen Maade kan være muligt [ikke Spor af Overdrivelse! ikke sandt?], og man er alt kommet saa vidt, at de Kunstnerinder, der optræde paa offentlige Steder — og det ingenlunde de berygtede — næsten ingen Klæder have paa; vi kunne om faa Aar nok opleve at se dem splitternøgne. Det lidet, de have paa, ligner det naturlige Kjød saa meget som muligt.» Alt dette er — en Følge af Loven af 10. April 1874 om Foranstaltninger mod Udbredelsen af veneriske Sygdomme, med tilhørende Politireglementer! — Fra Theatret begiver

Foredragsholderen sig til Literaturen: «Utugten bringes nu ogsaa ind i vor Literatur, og selv Kvinder, der ville anses for at være anstændige, læse uden Sky disse raadne, stinkende Bøger, som vi nu faa ind i vor «skjønne» Literatur; den stinker formelig af Utugt». Vor Literatur «stinker formelig af Utugt»! Hvad er det for Bøger, Foredragsholderen sigter til? Han nævne dem aabenlyst! Saaledes som det staar i Referatet af Foredraget maa man fornuftigvis tro, at Foredragsholderen sigter til Bøger af Forfattere som Ibsen, J. P. Jacobsen, Brandes osv. osv. Og han har Mod til at sige til sine Tilhørerinder, blandt hvilke der utvivlsomt findes mange, som læse disse Bøger, at de — Tilhørerinderne — ikke ere anstændige, men kun «ville anses for at være anstændige»! Og hans Tilhørerinder ere godmodige nok eller taalmodige nok — eller hvad skal man kalde det? — til i Ro at høre paa ham. Hvad siger han mere til dem? Han siger ikke blot til dem, at de — de anstændige Kvinder — klæde sig «saa utugtigt som muligt», «idet de lade alle Former stikke frem saa aabent og saa naturligt, som det kan lade sig gjøre», men han beskylder dem rent ud for «aabenbart» at have en «Hensigt» (d. v. s. en «utugtig» Hensigt) dermed. Beskyldningen er en Uforskammethed, og tillige en Taabelighed. Det er mildest talt taabeligt at tro, at vore Damer, naar de følge Modens Bud og snære sig ind i deres Spændetrøjer eller hænge en «Tournure» bagpaa, have «Hensigter»: «utugtige» Hensigter; og det er taabeligt at sige, at de nævnte Klædningsstykker lade «Formerne» træde frem «saa aabent og saa naturligt som det kan lade sig gjøre»: det tør dog vel haabes, at vore Damers «naturlige Former» ikke ganske svare til den Figur, som «Tournuren» skaber. Kan endelig nogen Mand ikke taale Synet af disse kvindelige «Former», saaledes som Modedragterne lade dem komme tilsyne, — saa søge han hellere Skylden i sin egen Letfængelighed end i vore Damers Træskhed.

Det er altsaa gruopvækkende Tilstande, der herske i vort kjære lille Danmark, — eller rettere i Kjøbenhavn,

det danske Sodoma. «Man er i det Hele taget paa alle Omraader [NB. paa alle Omraader, — slet ingen Overdrivelser, den rene, skjære Sandhed!] kommet saa vidt, at Kjøbenhavn snart er bleven en Skræk for Fædre og Mødre paa Landet.» Foredragsholderen synes at befrygte, at inden faa Aar «saa bliver hele Kjøbenhavn et Horehus». Mindre kan ikke gjøre det! Og Grunden hertil? Naturligvis «Reguleringssystemet», Loven af 1874 om venerisk Smitte, Politireglementerne. Men nu i de Lande, hvor der ikke haves noget Reguleringssystem, — er Tilstanden der paradisk? Er «den offentlige Samvittighed» der i Orden? Ere «Hjerne-kisterne og Hjerterne» der, som de skulle være? Og hvorledes var Tilstanden i tidligere Tider, før Reguleringssystemet? Er det den ærede Foredragsholder ubekjendt, at man dengang klagede lige saa galt som nu? Er det, for at nævne et bestemt Exempel, ham ubekjendt, at Tiraden om Damernes Dragter og de kvindelige «Former» ordret findes i en Bog fra det tiende Aarhundrede? For 900 Aar siden kunde man da ikke godt give Loven af 1874 Skylden. Men sagtens har man haft en anden ligesaa god Syndebuk. Alle Klagerne ere ikke Andet end opvarmede Sager.

En af Sætningerne i Foredraget kan Anm. fuldstændigt tiltræde, denne nemlig: «Selv Kvinder» — i ethvert Fald de Kvinder, der møde i Foreningen, — «finde sig nu i at høre paa de dristigste Ting.»

*

*

*

Naar Anm. her har fremsat nogle kritiske Bemærkninger, tilsigter han dermed at ramme de Midler, hvoraf Foreningen i overvejende Grad betjener sig. Den ovennævnte Statistik, der jo er den reneste Tendensstatistik, kan han ikke godkjende. Men endnu mindre kan han bilige, at Foreningen byder sine kvindelige Medlemmer saavel som de udenfor Foreningen staaende Kvinder, ældre og yngre, der kaldes op til dens Møder, en Føde, der mildest

talt er usund. Den pikante Sauce, hvormed Føden serveres, gjør den kun saa meget skadeligere, og Anm. tager ikke i Betænkning at sige, at de unge Piger hellere maa læse Zolas kyniske Bøger end høre paa visse Foredrag i Foreningen. Deroppe træffe de Mænd, der ved deres «Magdalenehjem» m. m. ville rejse Kvinder, — og saa samtidig ved deres detaillerede Skildringer af Sanseligheden, dens Tilfredsstillelse, og Følgerne af dens Tilfredsstillelsesmaader kaste urene Tanker ind i vore Kvinders Sind, og derved i en vis Forstand forege de «faldne» Kvinders Tal, — Mænd, der ganske vist i den sidste Retning udrette Meget, i den første Intet eller næsten Intet. — Midlerne ere altsaa forkastelige. Med Maalet kan det jo forholde sig anderledes. Maalet bestaar dels deri, at faa en Række Misligheder, der klæbe ved det bestaaende Reguleringsystem, bort, eller rettere: at faa hele Systemet bort, dels deri, at faa en hel ny Sædelighedslovgivning gennemført. De positive Forslag, som ere fremkomne, forekomme ikke Anm. at egne sig for den fri Konkurrences Aarhundrede. Kritiken af det bestaaende Reguleringsystem savner derimod i Mangt og Meget ikke sin Berettigelse.

*

*

*

En Adresse (aftrykt i Maanedesbladet Nr. 49 [1883] og Nr. 59—60 [1884]), hvorved Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse anmodedes om at tage Prostitutionsforholdene under Overvejelse, blev ifjor sat i Gang i Foreningen. Forsynet med c. 4200 mandlige og kvindelige Underskrifter overrakte den Kommunalbestyrelsen. Kjøbenhavns Magistrat sendte Adressen, ledsaget af en udførlig Skrivelse af 19. Jan. 1884 til Borgerrepræsentationen. Denne behandlede Sagen for lukkede Døre d. 11. Fbr. Magistraten havde foreslaet, at Adressen skulde tilstilles Justitsministeriet til mulig nærmere Behandling og Undersøgelse, idet derhos Spørgsmaalet om § 12 (om de off. Fruentimmers Ret eller Ikke-Ret til at gaa paa Gaderne om Aftenen og

Natten) i Politiets Prostitutionsregulativ særligt skulde nævnes for Ministeriet. Borgerrepræsentanterne vare enige med Magistraten heri, og ønskede endvidere Ministeriets Opmærksomhed henledet paa: «at vi have vedtaget en Udtalelse om, at der i Regulativet optages en Bestemmelse, der gaar ud paa, at det ikke maa tillades privatboende offentlige Fruentimmer at have Bopæl i en Ejendom, i hvilken der bor andre ugifte Personer i Alderen mellem det 7. og det 22. Aar.» Forøvrigt erklærede Kommunalbestyrelsen ikke for sit Vedkommende at ville «foretage Noget i den Anledning.» Saaledes kom Adressen altsaa i Fbr. til Justitsministeriet, til hvilket Foreningens Bestyrelse endvidere under 26. Marts indgav et Andragende om at undersøge Sagen. Særligt anbefalede Bestyrelsen Ministeriet at se hen til Sædelighedsforholdene i Byer «med Repressionssystem uden Regulering», navnlig følgende Byer: Glasgow, Colmar, Kolding, Korsør og Viborg. Disse fem Byer ere Foreningens Trumfer. Henvisningen til de fire sidste har navnlig Interesse derved, at den er et Vidnesbyrd om det Fond af Naivetet, hvormed Foreningen og dens Bestyrelse sidder inde. Om Glasgow, — den eneste af disse Byer, som det kunde være af virkelig Betydning at erfare noget om, — har «Maanedstidningen» kun kunnet meddele de allertarveligste Data. Foreningen og dens Blad har givet os et Ord, et Navn at løbe med. Af virkelig Oplysning har den ikke givet os Spor.

Det Højeste, som hele denne Adressebevægelse vil indbringe Foreningen, turde muligvis blive: en Forandring af § 12 i ovennævnte Regulativ. Naa, dette vilde ogsaa være af Betydning, — hvis det bliver til Noget. Ellers bestaar Foreningens Udbytte af denne Adressesag indtil Dato fortrinsvis deri: at Overretsassessor Mourier, en af Adressens Underskrivere, har sendt Foreningens «Maanedstidning» en længere Artikel «om Prostitutionslovgivningen», — og denne Artikel (optaget i «Maanedstidning» Nr. 62 og fg. Nr., 1884) er ganske vist det Betydeligste, som «Maanedstidningen» hidtil har bragt. Men netop om den gjælder den

ovenfor om hele Foreningen fremsatte Bemærkning: nogen Styrke i det Negative, megen Svaghed i det Positive. Og hvis nu dette for hele Foreningen saa karakteristiske Misforhold mellem den negative og den positive Argumentation førte til Reguleringssystemets Afskaffelse og Repressions-systemets Ikke-Indførelse, — saa vilde Foreningen vel føle sig utilfreds; men med Rette vilde man da kunne tilraabe den, at den laa paa sine egne Gjerninger. *Know-nothing & do-nothing-Principet* har, paa Sædelighedspolitiets Omraade, Chancer for sig, og hvis Foreningen overhovedet udretter Noget — hvad dens Ordførere jo prale med —, saa bestaar det vel snarest deri, at den ved sin forkludrende Agitation — gjør disse Chancer større.

*

*

*

Overretsassessor Mourier giver «Maanedssbladets» Redaktion Attest for, at den «rigtigen har paavist», at Lovgivningen — i Modsætning til hvad Magistraten formener — «netop tilsigter at beskytte de Mænd, der hengive sig til Lasten, mod dennes Følger, forsaavidt disse kunne vise sig i legemlige Sygdomme». De citerede Ord ere Overrets-assessorens. «Maanedssbladets» Ord vare disse (Udhævelserne af Anm.): «At nu Manden under den gjældende Retstilstand nyder Beskyttelse for sin Usædelighed, at Samfundskontrollen, de tvungne Lægeundersøgelser osv. tilsigte at gjøre ham Usædelighedens Udøvelse saa lidt smittefarlig som mulig, det er en historisk og retlig Kjendsgjerning.» Det undrer mig, at den ansete Jurist har villet attestere Rigtigheden af disse Ord, der dog aabenbart blot ere Agitatorens, ikke den rolige, ærlige, «historiske» Granskers. En «historisk og retlig Kjendsgjerning» turde det være, at Reguleringssystemet — det være nu i sine Virkninger heldigt eller ej — tilsigter at beskytte ikke de usædelige Mænd, men Samfundet eller Familierne, de uskyldige Koner og Børn, mod den Smitte, der fra de utugtige Kvinder

og gennem de usædelige Mænd breder sig og forplanter sig videre og videre.

Overretsassessoren omtaler den Visitation, som de løsagtige Kvinder underkastes, og udtaler sig i de voldsomste Udtryk om dens fordærvende Indflydelse paa de paagjældende Kvinder. Jeg véd Intet derom af personlig Erfaring; men hvad praktiske Mænd (Læger og Politimænd) have fortalt mig, gaar ud paa, at det faktiske Forhold er et ganske andet end det af Hr. Mourier tænkte, og at de Kvinder, der protestere mod Visitationen, ere de «allerværste». Dog, som sagt, af personlig Erfaring véd jeg Intet herom — og Overretsassessoren gjør det heller ikke: i alt Fald kan han ikke have erhvervet Erfaringer i den Retning i et Kontor i den røde Bygning eller under sin Virksomhed i Overretten. Han er ganske sikkert enten rent a priori eller efter hvad han har hørt paa anden, tredje Haand, altsaa paa et yderst usikkert Grundlag, kommen til sine Anskuelse om Visitationens ødelæggende Virkninger for alt i Forvejen ødelagte Kvinder. Men lad os antage, at Virkeligheden nogenlunde stemmer med det, Theoretikeren tænker sig om den, — hvad saa? Følger saa deraf Reguleringssystemets eller specielt Visitationens principielle Forkastelighed? Paa ingen Maade! Det Forfærdelige er ikke Visitationen i og for sig, men den Form, hvorunder den foregaar. Denne Form kan ændres, uden at Principet deraf berøres. Vi kunne vel, paa Grund af praktiske Vanskeligheder i Øjeblikket, ikke allerede iaar eller til næste Aar komme bort fra den Vederstyggelighed at «Kvinder visiteres af Mænd»; men vi kunne det ganske sikkert om ikke ret mange Aar, naar vi blot ville ofre de fornødne Pengemidler.

Overretsassessoren tiltror vel ikke det københavnske Politi den Hensigt at demoralisere Borgerne; men Faktum er dog, paastaar han, at Borgerne demoraliseres, særligt fordi Politiet tillader de løsagtige Kvinder paa offentlig Gade at krænke Velanstændigheden ved deres Adfærd. Det Samme udvikles ofte i «Maanedstidningen». Noget Sandt er der deri — Politiet kunde godt være strengere

ligeoverfor de nævnte Personer —, men der er endnu mere Overdrivelse. Reglen er den, at sædelige Kvinder, der om Aftenen maa færdes paa Gaderne, slet ikke tage Anstød af de løsagtige Kvinder, de møde, dels fordi disse sædelige Kvinder (f. Ex. Tjenestepiger, Sypiger, Arbejdersker osv.) ikke ere saa forførdeligt sensible, at de skulle føle sig fornærmede blot ved at møde et løsagtigt Fruentimmer, hvis Adfærd næsten aldrig er meget paafaldende, dels fordi de sædelige Kvinder (af de højere Klasser) overhovedet ikke opdage, at det Fruentimmer, de maatte møde, og ved hvilket de i Reglen ikke ville se noget Ejendommeligt, er et løsagtigt Fruentimmer. Som Regel kan man sige, at der kun for de «Sagkyndige» er noget paafaldende ved de løsagtige Kvinder, der strejfe om paa Gaderne om Aftenen, — og heldigvis er, trods «Maanedetsbladet», ikke «enhver sædelig Kvinde» sagkyndig. Dog, det skal indrømmes: Politiet kunde nok gjøre noget mere, end det gjør, og den Omstændighed, at Gadeomstrejningen tillades under den Form, hvorunder den nu er tilladt, fremmer utvivlsomt Usædeligheden, d. v. s. forøger Tallet paa utugtige Forbindelser, idet den udsætter et stort Antal Mænd for Fristelser, som de kunde forskaanes for, ligesom den ogsaa for nogle Kvinder kan have sine Farer. Og deraf følger, at man kan forlange en skarpere Kontrol end den, Politiet nu udøver; derimod har man ikke Ret til at tro, at Forholdet vilde blive bedre, om Reguleringssystemet slet og ret afskaffedes. Er der maaske ingen løsagtige Kvinder paa Gaderne f. Ex. i de engelske Byer!? Eller ere de dør mere «velanstændige» end de københavnske!? Ja, svarer man — i Glasgow og — Colmar er der ingen løsagtige Kvinder eller i alt Fald ser man dem ikke! Anm. bekjender, at han hverken kjender Gadelivet i Glasgow eller i det berømte Colmar.

Overretsassessoren slutter sine Udviklinger med diverse Forslag til Lovændringer. Hvis Anm. rent ud maa sige sin Mening om dem, saa er det den: at de (eller dog de allerfleste af dem) øjensynligt ere dødfødte. De ere uprakt-

iske og urimelige, og en Diskussion af dem turde være temmelig orkesløs. Indenfor Foreningens fire Vægge kunne de maaske afgive et interessant Diskussionsstof; men mellem praktiske Folk egne de sig ikke til Diskussion, eftersom de Forudsætninger, hvorpaa de hvile, ingen Gyldighed have i det praktiske Liv. Kun i Overretsassessorens Bemærkninger om den Uret, der begaas mod de uægte Børn, er jeg for mit Vedkommende for Storstedelen enig, — men hans Bemærkninger derom vedkomme uheldigvis ikke Prostitutions-spørgsmaalet.

*

*

*

Overretsassessor Mouriers Hovedbetragtning er denne: Vor Prostitutionslovgivning er «uretfærdig»! Og spørger man, hvori «Uretfærdigheden» bestaar, faar man til Svar: Deri, at Lovgivningen ikke behandler de to Kjøen ens!

Dermed ere vi da komne til det, der fra et socialt Synspunkt set er Kjærnepunktet i hele Sagen: Prostitutions-spørgsmaalet er blevet gjort til en Del af det store Spørgsmaal om Kvindens Frigjørelse, Kvindens Ligeberettigelse med Manden. Med Rette? Derom maa jeg fremsætte et Par Bemærkninger.

Først vil det have sin Interesse et Øjeblik at se paa Personerne. Hvem leder Kampen mod den bestaaende Prostitutionsordning? Først er der nogle faa Læger, saa et Par Jurister (Overretsassessor Mourier, en anset Universitetslærer og et Par mindre bekendte Navne — men det kan gjerne være, at «Maanedstidningen» vil betegne hele den øvrige juridiske Verden som en «Klike» paa samme Maade som det betegner hele den danske Lægestand *minus* den hele eller halve Snes Læger, der ere imod Regulerings-systemet, som en «Klike»!). Endelig en Masse af Præster. Det er dem, der give Tonen an; — Gejstlighedens Interesse for «Befolkningsspørgsmaalet» er jo en gammel historisk Kjendsgjerning. Men denne Omstændighed, at Præst-

erne ere de egenligt ledende, burde gjøre Kvinderne lidt mistænksomme ligeoverfor den Paastand, at Kampen mod Prostitutionsvæsenet er et Led i Kampen for Kvindens Frigjørelse, — thi for Kvindens Frigjørelse kunne virkeligt bibeltro Præster ikke godt kæmpe, hvilket jeg tillader mig at sige, uagtet det naturligvis ikke er mig ubekjendt, at der blandt Kvindesagens Forkæmpere faktisk findes nogle Præster, — ved en lidt mærkelig Inkonsekvens.

En ærlig tysk Præst, der hører til Prostitutionens ivrigste Bekæmpere, kom tilbage fra Prostitutionskongressen i Genua, og erklærede nu, at i denne internationale Forsamling havde han ikke ret følt «das volle geistige Behagen», fordi «die Frauen in voller Oeffentlichkeit sich an diesen heiklen Verhandlungen betheiligen, was deutsche ernst-christliche Frauen nie thun würden». Ganske anderledes de danske Præster. De (naturligvis ikke alle) ville have Kvinderne med! I Kvinder! — raabe de — maa ikke, selv om Sagen er lidt slibrig, holde Eder frygtsomme tilbage! I maa aktivt arbejde i Prostitutionssagen, og ikke bryde Eder om, hvad Folk siger om Eder i den Anledning; thi uden Eder udrettes Intet, med Eder Alt! Se, hvad en eneste Kvinde, Mrs. Josefine Butler, har udrettet! Hvad vil da ikke Kvindernes samlede, organiserede Optræden kunne sætte igjennem!

Ja hvad har den berømte Fru Butler udrettet? Hun har faaet Folk til at snakke om hende og de andre «sagkyndige» Damer! Det er ganske vist Noget! Men heldigere vilde det have været, om det var lykkedes hende og hendes Veninder at sætte Lovgivere og Politi i Bevægelse. Skal der handles i denne Sag, bliver det Mændene, der komme til at gjøre det, og hvis Mændene ville handle, ville de gjøre det under Indflydelse af Lægernes, Politimændenes, de Retskyndiges og Sociologernes Argumenter, — ikke under Indflydelse af løse Talemaader fra Personer, der intet virkeligt Kjendskab have til den paagjældende Sag. Jeg er for mit Vedkommende meget stemt for, at Kvinderne komme til at tage Del i Diskussionen om offentlige

Anliggender; — men det maa være om Anliggender, som de kjende Noget til. Fra de løsagtige Kvinder er der endnu ikke kommet noget Indlæg i Løsagtighedsspørgsmaalet; af sædelige Kvinder er der om Usædelighedsforholdene blevet holdt Foredrag af en Grundighed, der efter min Mening er mere saarende for Velanstændighedsfølelsen end Udstillingen af Thorvaldsens Venus i en Kunsthandlers Vindue. Naar Overretsassessor Mourier beder Politiet forbyde offentlig Udstilling af Thorvaldsens Statuer, saa maa jeg dertil føje en Anmodning om, at Politiet ogsaa forbyder Usædeligheds-Foreningen at afholde offentlige Møder for Damer og Herrer i Forening. Er det, som Overretsassessoren mener, usundt for Mænd, at se en Thorvaldsensk kvindelig Figur — blot et «nøgent Fruentimmer» —, saa maa det vistnok være mindst ligesaa usundt for Kvinder at høre Foredrag om Mænds og Kvinders kjønslige Forbindelser, naar Foredragene ere af den Beskaffenhed, som jeg ovenfor har vist.

Det er altsaa min Mening, at Prostitutionsspørgsmaalet aldeles ikke vil blive løst af Kvinderne, — og i saa Fald staa de sig ogsaa bedst ved at holde sig borte fra Diskussionen om det. Ved at kaste sig ind i denne Diskussion ville de i ethvert Fald ikke arbejde i Kvindesagens Tjeneste. De ville maaske gjøre det Modsatte; de ville maaske faa mange alvorlige Mænd og Kvinder, der ikke skarpt nok formaa at skjelne mellem Sagens gode Kjerne og dens usunde Udvæxter, til med Modbydelighed at vende sig bort fra den store Kvindesag.

Jeg vender mig derefter til Argumenterne, til den Maade, hvorpaa man søger at faa Kampen imod Regulerings-systemet optaget som et Led af den almindelige Kamp mod Kvindens Underkuelse.

«Prostitutionslovgivningen», skriver Overretsassessor Mourier, «er uretfærdig, fordi den med sin Tvang kun rammer Kvindekjønnen [«Kvindekjønnen!» Overretsassessoren mener vel: «den løsagtige Promille af Kvindekjønnen»], medens Mændene, der ere lige saa skyldige Deltagere i

Usædelighedslasten som Kvinderne, lades urørte.» Dette, mener Overretsassessoren, er et stort Brud paa Lighedsgrundsætningen. Han overser altsaa, at de løsagtige Kvinder, som Prostitutionslovgivningen rammer, ere Individuer, som af egen Drift have valgt deres Næringsvej, vel vidende hvilke Betingelserne ere for Udøvelsen af den omspurgte Næringsdrift, og hvilke Konsekvenser (deriblandt en eventuel tvangsmæssig Indskrivning) den kan føre med sig, — medens Mændene blot ere disse Næringsdrivendes Kunder. «Maanedssbladet» ynder at drage en, forøvrigt noget ejendommelig, Parallel mellem «Handel med Lægemidler» og Utugts-Næring, og bemærker derom: ligesom «Apothekerne imod at undergive sig en vis Kontrol og visse begrænsende Omstændigheder erholde Eneadgang til Handel med Lægemidler», — saaledes erholde løsagtige Kvinder «imod at undergive sig en vis Kontrol og visse begrænsende Bestemmelser» Eneadgang til Handel med Utugt. Nu vel, finder Overretsassessoren, at det ogsaa er «uretfærdigt», at Apothekerne «rammes» af Lovgivningen, medens deres Kunder «lades urørte»? Nej, Ulighed er der her kun Tale om, — forsaavidt Mænd, i Stedet for at være de løsagtige Kvinders Kunder, blive deres Konkurrenter. Skulde Prostitutionslovgivningen i denne Retning behandle Mænd læmpeligere og anderledes end Kvinder, saa har denne Ulighed og Ubillighed mod Kvinderne i alt Fald hertillands ikke videre praktisk Betydning.

Overretsassessoren fortsætter: «Prostitutionslovgivningen er dernæst uretfærdig . . . fordi det Middel, der anvendes som Cautel mod Faren fra Kvindens Utugt, indeholder en utilstedelig Krænkelse af hendes Person.» Jeg har allerede bemærket, at det «Krænkende» kun ligger i Midlets Form, og at denne meget godt kan rettes uden at Prostitutionsordningens Princip berøres deraf. Men forøvrigt kan det tilføjes, at Kvinden, der driver Erhverv ved Utugt, ganske sikkert, inden hun begyndte paa sit Erhverv, kjendte dettes Betingelser (hvilke hun altsaa akcepterede), deriblandt det «Middel», som der her sigtes til.

Overretsassessoren finder endelig denne Ulighed: «Prostitutionslovgivningen hviler i sin Helhed paa et usædeligt Princip, nemlig at Sædelighedsfordringen, det 6te Bud i Guds Lov, kun gjælder ubetinget for Kvinden, men ikke for Manden.» Denne Paastand er mig uforstaaelig i Overretsassessorens Mund, eftersom han jo netop i sin Artikel har paavist, at Lovene ikke «ubetinget» forlanger «det 6te Bud i Guds Lov» overholdt, — hverken af Kvinder eller af Mænd. Overretsassessoren, der ivrer saa meget imod «Selvmodsigelser», kommer her i Modsigelse med sig selv. Prostitutionslovgivningen har, som udviklet af Overretsassessoren selv, et ganske andet Øjemed end det at gjøre den ubetingede Overholdelse af det 6te Bud gjældende imod Kvinden.

*

*

*

Imod de af Foreningen anvendte Midler har jeg gjentagende udtalt en, som jeg tror, af Mange følt Uvilje. Imod Forsøget paa at faa Kvinderne til at tro, at Prostitutionssagen hører med ind under Kvindesagen, har jeg i det nærmest Foregaaende nedlagt Indsigelse. Men i andre Henseender kan jeg slutte mig til Foreningen. Den har igjennem sit «Maanedssblad» atter og atter henledet Opmærksomheden paa Misligheder i Reguleringssystemets Udførelsesmaade, — Misligheder, der maatte kunne fjernes uden at bryde med Principet. Men ogsaa hvad det Principielle angaar, har den efter min Mening Ret i Noget. Den har i alt Fald Ret i, at det, at Staten paa en vis Maade har taget Ledelsen af Utugtsvæsenet i sin Haand, er stødende. Dette er visselig saa stødende, at man kun bør finde sig deri, naar man gjennem Reguleringssystemet opnaar Goder (særligt hygiejniske), der kunne være tilstrækkelig Modvægt mod Tabene. Om Modvægten nu faktisk er tilstrækkelig, — derom strides de Lærde. Foreningen og «Maanedssbladet» gjør Alt for at vise, at den er ganske utilstrækkelig, ja at den i Grunden slet ikke eksisterer, at Systemet

altsaa kun har en Debetside, men slet ingen Kreditside, — naturligvis en stor Overdrivelse; men af Overdrivelser lever jo Foreningen og dens «Maanedblad». Og da nu Foreningen ikke samtidigt har formaaet at fremsætte Forslag til Forholdsregler, der skulde kunne afløse det Bestaaende, som den vil nedbryde, (— thi Foreningen tror da vel ikke for Alvor, at Overretsassessor Mouriers Lovforslag have Spor af Udsigt til at gaa igjennem, og den bilder sig da vel ikke ind, at dens ganske løse Henvisninger til de paradisiske Tilstande i Glasgow have den allerfjerneste Værdi), — saa kan man fristes til at vende et Ord af Prof. Dr. Jul. Lassen, Foreningens ivrige Forkæmper, om imod Foreningen selv: «Dersom vi havne i Elendighedernes Elendighed, den fri Prostitution», saa har «Foreningen imod Lovbeskyttelse etc.» ydet sin Skjærv til dette Resultat.

Aleksis Petersen-Studnitz.
